

ODKRITJE IN PREZENTACIJA STROPNE DEKORACIJE v pritličju palače Besenghi degli Ughi v Izoli

Poznobaročna palača Besenghi degli Ughi v Izoli predstavlja enega imenitnejših in bolje ohranjenih spomenikov na slovenski obali. Trinadstropna palača beneškega tipa je bila zgrajena med leti 1775 in 1781 in ima bogato okrašeno pročelje, mezanin z galerijskim obhodom ter bogato štukaturno okrasje in poslikave v notranjščini. Ugledna in premožna istrska družina Besenghi je imela v palači tudi knjižnico, ki sedaj obsega 2.986 enot evidentiranega knjižničnega gradiva iz 16. in 17. stoletja. Objekt je v lasti Občine Izola, v katerem imata že od ustanovitve leta 1952 sedež Glasbena šola Izola ter italijanska skupnost, ki upravlja s knjižnično zbirko družine Besenghi, poleg tega pa se v palači izvajajo tudi poročni obredi. Na podlagi konservatorskega načrta se je objekt od jeseni 2017 do jeseni 2018 strokovno obnovil (stavbno pohištvo, kamniti in kovinski elementi na zunanjsčini in vhodna avla v pritličju). V letu 2020 je občina pristopila k projektu premestitve knjižnice Besenghi v pritličje nekdanje dvodelne učilnice, ki je posledica preteklega posega. Pred prenovo je bilo izvedeno dodatno sondiranje na mestih predvidene vgradnje nove steklene pregrade, dveh prebojev za prezračevalni sistem in novo razsvetljavo, ki je v enem delu prostora potrdilo že med sondiranjem leta 2014/2015 najdene šablonske poslikave, v drugem delu prostora pa prvotni apneni omet z oker barvno plastjo na lesenih letvah. Med obnovitvenimi deli se je po odstranitvi vgradne omare na stropu pod plastjo kasnejših opleskov nepričakovano razkril detajl dekoracije v rdečerjavem tonu na oker podlagi. Nadaljnje sondiranje je v dveh vogalih razkrilo dobro ohranjeno šablonsko dekoracijo in oblikovno identično sredinsko rozeto, ki jo razpolavlja opečna predelna stena. Rozeto s premerom 80 cm in četrtini rozete z motivom stiliziranega rastlinja v dveh vogalih obrobja večbarvni pas različno debelih linij v zeleni, beli, temno rjavi in nežno roza barvi. Enoplastni apneni omet iz sive mivke ter barvna plast sta izdelana kvalitetno in sta v dobrem stanju, kar je bil dodatni razlog, da se je kljub nepričakovanemu odkritju in izredno kratkem časovnem obdobju izvedlo odstranjevanje recentnih plasti. Sledilo je odstranjevanje prahu s čopiči, čiščenje šablonske dekoracije z Wishab gobico ter sanacija razpok in poškodb z malto, pripravljeno po vzoru obstoječega ometa iz gašenega apna in sive mivke. Kljub številnim omejitvam predstavlja trenutna prezentacija stropne poslikave pomemben dosežek in dobro izhodišče za eventualno nadaljnje delo. V obnovljen in ustrezno urejen pritlični prostor se je v drugi polovici leta 2021 dokončno preselila knjižnica Besenghi s čitalnico, ki je dostopna najširši javnosti.

Sodelavka: Maša Berdon, študentka restavracije ALUO.

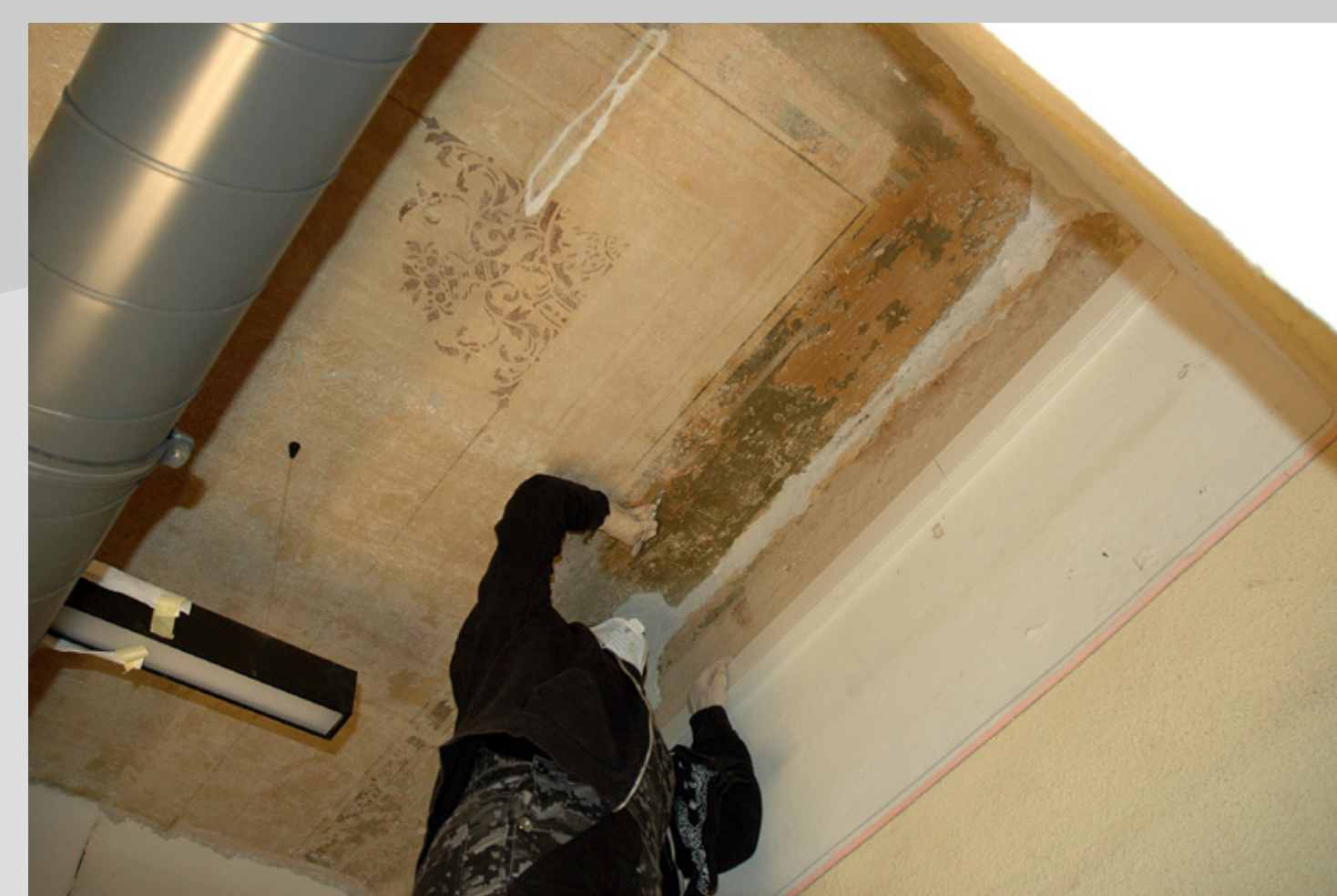
Slika 1: Pogled na lokacijo odstranjene vgradne omare, kjer se je odkrila stropna dekoracija. (foto: Nataša Škrjanec)

Slika 2: Postopno odstranjevanje plasti beležev je razkrilo dobro ohranjeno šablonsko dekoracijo in borduro. (foto: Nataša Škrjanec)

Slika 3: Pogled na dvodelni prostor nekdanje učilnice kot posledica kasnejših obnov notranjščine. (foto: Nataša Škrjanec)

Slika 4: Mehansko odstranjevanje kasnejših barvnih plasti. (foto: Nataša Škrjanec)

Slika 5: Vzorčno polje vogalne dekoracije po postopku čiščenja z Wishab gobico. (foto: Nataša Škrjanec)

Slika 6: Skenogram izrisa šablonske dekoracije v vogalu, ki predstavlja četrtino rozete s premerom 80 cm.

Slika 7: Končna podoba obnovljenega prostora, preurejenega v knjižnico. (foto: Nataša Škrjanec)